

آب؛ عنصر مقدس در باورهای مردم ایران

۱۷ خرداد ۱۴۰۵ ساعت ۱۵:۰۹

آب در فرهنگ عامه مردم ایران از دیرباز جایگاهی ویژه و مقدس داشته و بسیاری از ضرب‌المثل‌ها، آداب و باورهای مردمی را می‌توان در راستای حفظ و حراست از این نعمت و پیشگیری از آلودن آن معنا کرد. در نقاط مختلف کشور، از تنکابن تا کازرون، درباره آب، باران، چشمه‌ها و رفتارهای مرتبط با آن، اعتقادات و نشانه‌های گوناگونی وجود دارد که بازتابی از نگاه احترام‌آمیز و رازآلود مردم به این عنصر حیاتی است.

آب در فرهنگ عامیانه مردم از دیرباز جایگاه ویژه و مقدسی داشته است و همه مثل‌ها و تعبیرها را می‌توان برای حفظ و حراست منابع آب یا پیش‌گیری از آلودن آن تلقی کرد. در فرهنگ عامه مردم نقاط مختلف ایران باورها و اعتقادهای زیادی درباره آب، باران، چشمه‌ها و... وجود دارد، که به نمونه‌هایی از این آداب و اعتقادات در اقوام مختلف می‌پردازیم. در تنکابن عقیده دارند که اگر موقع آب خوردن آب در گلو گیر کرد و شخص به سرفه افتاد، مهمان می‌آید و برای آن شخص که آب خوردن او را به سرفه انداخته‌سوگاتی می‌رسد. اگر هنگام ریختن آب با برخورد به زمین، صدای محکمی ناشی شد، عقیده دارند مهمان می‌آید. موقع اذان ظهر آب گرم بیرون نمی‌ریزند. اگر اردک و غاز در آب (جوی) بازی کند باران می‌آید. در اول هر ماه صبح زود با آب و قرآن وارد اتاق خانه می‌شوند خیر و برکت می‌آورد. در کازرون این باورها درباره آب رایج است: در آب روان ادرار نمی‌کنند. انداختن آب دهان در آب روان را بد می‌دانند. کسی که در شیشه بلور آب بخورد دل‌نازک می‌شود. در روز جمعه لباس در آب روان نمی‌شویند، زیرا معتقدند در این روز آب آزاد است و نباید رخت در آن شست. در موقع آبیاری و آب دادن زمین، اگر آب صدا کند، کشاورز آن را به فال نیک می‌گیرد و این را نوعی آوازخوانی آب می‌داند و آن را نویدی برای سال زراعی خیلی خوب تلقی می‌کنند. اگر در شب آب جوش بیرون بریزند، باید بسم... بگویند تا اجنه دور شوند. آب را اول باید کوچک‌تر بخورد.

منبع: مظلوم‌زاده، محمد مهدی، گزارش آداب فارسی کازرون مرکز تحقیقات واحد فرهنگ مردم، تهران، ۱۳۵۱

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۵۰۳۴۲/آب-عنصر-مقدس-باورهای-مردم-ایران>